

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir. 405
tel.: +373 (0) 22 21-28-07

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Марэ, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-07

DECIZIE din 15 septembrie 2017 cauza nr. 72/17

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: V. Ș.

**reclamatului: Asociația Metodistilor în Elaborarea Trainingurilor Aplicate (AO META) și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.**

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare pe criteriu de limbă, naționalitate, opinie, gen și apartenență la o altă asociație obștească.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul declară că, în noiembrie 2016, a depus cerere pentru a deveni membru al Asociației Metodistilor în Elaborarea Trainingurilor Aplicate, achitând cotizația de membru, în cuantum de 300 lei. Pentru întreaga perioadă în care a avut calitatea de membru al asociației, nu a încălcat prevederile Statutului și a încercat să-și realizeze drepturile în calitate de membru al acesteia, însă de fiecare dată, toate tentativele sale erau refuzate sau ignorate de către conducerea asociației. Astfel, opiniile petiționarului privitoare la activitatea asociației nu erau luate în calcul și nici nu a fost informat despre data petrecerii Adunării generale a asociației, deși a informat despre dorința sa de a participa. La data de 28 martie 2017, a fost exclus nefondat din membrii asociației, invocându-se diverse motive în acest sens.
- 3.2 Petiționarul menționează că temeiurile excluderii din membrii asociației sunt expres prevăzute în pct. 4.7 al Statutului META, și anume: la cererea persoanei; pentru neparticiparea la activitățile asociației mai mult de un an; pentru săvârșirea faptelor ce contravin Statutului; neachitarea taxei de membru; cauzarea de daune Asociației. Petiționarul susține că a fost exclus, utilizând toate temeiurile indicate în Stat, ulterior chiar inventând alte temeiuri de excludere. Astfel, în data de 28 martie, petiționarul a fost informat că a fost exclus din membrii META, deoarece a cauzat asociației prejudicii de imagine. După contestarea acestei decizii, petiționarul a fost informat verbal, la 04 aprilie 2017, că a fost exclus din membrii asociației, deoarece nu a achitat cotizația de membru, deși acest fapt nu corespundea realității. Ulterior, la data de 19 aprilie 2017, a fost informat repetat, despre excluderea sa din membrii asociației, prin decizia Biroului administrativ al asociației, deoarece nu frecventează evenimentele organizate de asociație. Un alt motiv pentru excluderea petiționarului, invocat de către conducerea asociației, a fost că acesta nu este profesor de limba engleză, deși Statutul asociației nu prevede o atare condiție pentru a

deveni membru META. Potrivit prevederilor pct. 4.1 din Statut, membru al asociației poate fi orice cetățean al RM, cetățean străin sau apatrid care recunosc și susțin obiectivele asociației. Prin urmare, această cerință este neîntemeiată și nereglementată de Statutul META. Totodată, petiționarul a fost informat că decizia de excludere din membrii META este irevocabilă și acesta nu este în drept să mai adere vreodată la asociație, deși Statutul asociației oferă dreptul persoanelor care au părăsit asociația să depună o nouă cerere de aderare peste o perioadă de 3 luni de la data părăsirii acesteia. Petiționarul consideră că excluderea din asociație este cauzată de opinia sa cu privire la activitățile ce urmează a fi desfășurate de către asociație, precum și limbii și naționalității sale.

Susținerile reclamatei

- 3.3 Dl V. Ș. și-a exprimat intenția de a deveni membru al asociației de foarte mult timp înainte de a fi acceptat. Acest fapt era neclar, deoarece dumnealui nu este profesor, iar activitatea asociației este în mare parte pentru dezvoltarea profesională a acestora. Petiționarul nu a participat la activitățile asociației în întreaga perioadă de activitate a asociației (3 ani). Totuși cererea de aderare a fost acceptată fără nici un impediment. Pentru întreaga perioadă în care a avut calitatea de membru, nu a participat la nici un eveniment organizat de către asociație și a fost exclus din asociație după un incident neordinar.
- 3.4 Consiliul administrativ, care are dreptul de reprezentare deplină a Adunării Generale a asociației, a decis ca dl V. Ș., să fie exclus din lista membrilor, ca persoană ce denigrează imaginea asociației și nu are drept scop dezvoltarea profesională a profesorilor, ci doar interese de afacere. Petiționarul este deținător al unei afaceri, cursuri de limbă engleză și promovează o reclamă foarte agresivă și discriminatorie. În urma acestor acțiuni insultătoare la adresa elevilor și profesorilor din RM, membrii asociației META au luat atitudine și au decis excluderea acestuia din META.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criteriile presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.
- 4.3 **Legea cu privire la asociațiile obștești nr. 837 din 17.05.1996 la art. 1 alin. (1)** notează că, asociația obștească este o organizație necomercială, independentă de autoritățile publice, constituită benevol de cel puțin trei persoane fizice și/sau juridice (asociații obștești), asociate prin comunitate de interese în vederea realizării, în condițiile legii, a unor drepturi legitime; **art. 5 alin. (1)** asociația obștească este constituită pe baza consemnării calității de membru, pentru desfășurarea în comun a activității în vederea realizării scopurilor statutare ale persoanelor asociate și apărării intereselor lor comune; **art. 12 alin. (1)** membri ai asociațiilor obștești pot fi cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizi, dacă legislația cu privire la tipurile distincte de asociații obștești nu prevede altfel; **alin. (2)** în asociațiile obștești, calitatea de membru este consemnată; **alin. (3)** calitatea de membru al asociației obștești se confirmă prin decizia organului competent cu privire la primirea în rândurile asociației obștești, potrivit statutului asociației obștești; **alin. (8)** membrii asociației obștești participă la activitatea asociației pe principii de egalitate și în conformitate cu bunele principii ale democrației.
- 4.4 **Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale la art. 10 pct. 1** orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună

societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare; **pct. 2** exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești; **art. 11 pct. 1** prevede că orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și la libertate de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale; **pct. 2** exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat; **art. 14** prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține spre examinare o pretinsă discriminare pe criteriu de limbă, naționalitate, gen, opinie și apartenență la o altă asociație obștească.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par.91-92, Timishev v. Rusia par.57), prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse, pentru a institui o prezumție de discriminare directă, petiționarul urma să prezinte fapte care arată:
 - a) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
 - b) în comparație cu alte persoane
 - c) cu care se află în situație analogică
 - d) în baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Examinând circumstanțele invocate, Consiliul stabilește o prezumție a discriminării directe, or toate elementele indicate mai sus au fost corespunzător descrise. Petiționarul susține că a fost exclus din considerente discriminatorii, invocând criteriile limbă, naționalitate, gen, opinie și apartenență la o altă asociație obștească.
- 5.4 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența sau lipsa legăturii cauzale între pretinsul tratament discriminator și criteriile invocate de către petiționar.
- 5.5 Examinând aplicabilitatea criteriului de limbă, Consiliul reține următoarele. Petiționarul susține că excluderea sa din asociație se datorează faptului că este vorbitor de limbă rusă, spre deosebire de membrii Biroul administrativ al asociației. În susținerea poziției sale, petiționarul a menționat că se consideră discriminat pe acest criteriu, deoarece având câteva discuții cu dna Larisa Guzun, director executiv al asociației, dumneai nu îl privea în ochi, dând astfel dovadă de lipsă de respect. În cadrul ședinței de audieri, a fost vizionată înregistrarea audio prezentată de către petiționar. Înregistrarea prezintă o discuție dintre petiționar și directorul executiv al AO META referitoare la motivul excluderii petiționarului din asociație. Consiliul stabilește că discuția se desfășoară în limba rusă. Astfel, constată că partea reclamată i-a oferit explicațiile solicitate în limba pe care o posedă petiționarul, fără vreo deosebire pe criteriu de limbă. Respectiv, Consiliul nu stabilește o legătură de causalitate dintre criteriul de limbă invocat și excluderea din asociație.
- 5.6 Cât privește criteriul de naționalitate, Consiliul reiterează poziția expusă în decizia nr. 38/17 prin care a explicat că, deși, limba este în general percepută ca un indicator esențial al

identității, simpla utilizare a unei limbi nu trebuie să fie corelate automat cu apartenența la un anumit grup/naționalitate.¹ Mai mult, petiționarul nu a explicat în ce măsură naționalitatea sa ar fi fost un factor determinant la excluderea din asociație.

- 5.7 Analizând legătura de causalitate a excluderii și sexul petiționarului, Consiliul reține următoarele. În susținerea poziției sale, petiționarul a menționat că AO META este constituită în marea majoritate din femei, petiționarul fiind unicul bărbat membru al asociației. În cadrul ședinței de audieri, s-a constata că AO META este constituită din 478 membri dintre care 5 bărbați. Partea reclamată notează că numărul mic al bărbaților membri ai asociației se datorează faptului că această profesie nu este îmbrățișată de foarte mulți bărbați, însă toate persoanele care și-au manifestat dorința de a deveni membri ai asociației au fost acceptate. Mai mult, aceștia declară că petiționarul este unica persoană care a fost exclusă din rândul membrilor, pentru întreaga perioadă de activitate a asociației. Astfel, Consiliul analizând obiectiv circumstanțele expuse, nu stabilește o legătură de causalitate dintre sexul petiționarului și excluderea din asociație.
- 5.8 Referitor la apartenența petiționarului la o altă asociație obștească, Consiliul stabilește că la momentul depunerii cererii de aderare la AO META, petiționarul avea deja calitatea de membru al ALC Buiucani, iar acest fapt nu a constituit un impediment pentru a deveni membru al acesteia. Respectiv, Consiliul nu identifică o legătură de cauzalitate între calitatea de membru la o altă asociație obștească și excluderea petiționarului din cadrul AO META.
- 5.9 Cât privește criteriul de opinie, Consiliul notează că în sensul Legii cu privire la asigurarea egalității, opinia, pentru a fi reținută drept criteriu protejat, trebuie să exprime un set de valori, bazate pe principiile democrației și drepturile omului, însoțită de o accentuată putere de convingere bine argumentată, care vizează un subiect de interes public și care devine parte din identitatea celui ce o expune și îl diferențiază de ceilalți în societate. Mai mult, aceasta trebuie să fie coerentă, expusă în spațiul public și în mod constant, iar consecințele negative trebuie să vizeze o limitare a dreptului la libertatea de exprimare. Petiționarul susține că opiniile și inițiativele sale expuse în calitate de membru al asociației META, nu au fost valorificate de către conducerea asociației, însă au determinat excluderea acestuia din asociație. În procesul de examinare a cauzei s-a constatat că aceste alegații nu corespund întru totul realității, or unele inițiative au fost preluate. Astfel, în perioada noiembrie 2016 – martie 2017, Centrul ALC Buiucani și petiționarul, în calitate de organizatori, au lansat un concurs de scriere liberă în limba engleză pentru elevii din RM care studiază această limbă. Profesorii, membri ai META, au susținut acest concurs și au încurajat copiii din școlile în care activau să participe activ și au conlucrat eficient cu organizatorii concursului pentru a facilita desfășurarea acestuia. Consiliul nu neagă că petiționarul are viziuni proprii în legătura cu activitatea asociației, însă faptul că propunerile sale nu au fost în totalitate acceptate nu constituie o limitare a dreptului de a se exprima. Consiliul menționează că, în această ipostază, opinia invocată nu răspunde cerințelor expuse mai sus pentru a fi reținută drept criteriu protejat.
- 5.10 Prin urmare, Consiliul stabilește că excluderea petiționarului din asociație a fost determinată de alți factori și nu de criteriile invocate. Respectiv lipsește legătura de causalitate dintre tratamentul deplâns și criteriile invocate. Totodată, Consiliul reține că excluderea din asociație nu a fost întemeiată pe nici o prevedere din statutul asociației, însă acest aspect nu ține de competența Consiliului.
- 5.11 Mai mult, Consiliul subliniază că, deși într-o oarecare măsură, libertatea de asociere a petiționarului a fost atinsă, totuși acesta este liber de a se asocia într-o altă organizație profesională, or nu există o restricție impusă în acest sens. Mai mult ca atât, Consiliul notează că libertatea de asociere nu include în sine dreptul incontestabil de a se asocia într-o organizație concretă, or acesta se poate realiza în dependență de anumite cerințe și cu respectarea unor reguli.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3 și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 61 al Legii cu privire la activitatea

¹ http://egalitate.md/wp-content/uploads/2016/04/Draft_Decizie_38_2017_neconstatare_votatdepers.pdf

Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă discriminare.
2. Decizia se comunica părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 ale Legii nr.298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Oxana GUMENNAIA – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Lucia GAVRILIȚĂ – membră